

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Katastrofa v Št. Lenartu.

Iz Slovenske Bistrice.

Et meminisse juvat.

Vaš članek iz Maribora z dne 30. maja 1902, ki se bavi z razmerjem nekega g. deželno sodnega svetnika in umrlega »poštenjaka« Antona Mravlagga v Šent Lenartu, obudil je tudi v nas nevesele spomine. Ob istem času imel je tudi pri nas sedanji odvetnik v Ptuj dr. Anton Brumen, takratni ces. kr. sodni pristav v Slovenski Bistrici, iste križe, muke in težave pretrpeti. Kakor proti prvemu gospodu, mobiliziral je takratni preiskovalni sodnik, sedanji veleuplivni javni funkcionar v Celju — pristavi se še lahko, da je v VI. činovnem redu — tudi proti g. dr. Antonu Brumu slovenjebistriške Mravlagge, da ga je zamogel suspendirati od službe in urada.

Slovenjebistriški Mravlaggi so glede dr. A. Brumna dosegli vseh. Disciplinarni svet je obsodil tudi dr. Ant. Brumna na podlagi »klasičnih« izpovedeb poštenjaka, à la Rasvoschegg, Pitschl et tutti quanti. Efekt je bil seveda malo drugačen. Dr. Anton Brumen je izstopil iz drž. službe po 10letnem službovanju.

Ko sta bila ta dva slovenska uradnika potlačena in uničena, se je razburkano vodovje vsenemškega prusofilstva pomirilo. A umrli Waser in sedanji grof Gleispach sta imela potem vzrokov radosti, saj je bilo spodnještajersko uradništvo purificirano. Toda, če se stvar v pravi luči ogleda, v čem je obstajalo disciplinarno »zlodejstvo« navedenih dveh gospodov?

Sedanost ju je na najsijsajnejši način opravičila v kljub disciplinarni obsodbi.

V svoji bistroumnosti in v svojem psihološkem izkustvu izpoznala sta vso moralno gnilobo spodnještajerskih nemščurjev, à la Mravlagg, Rasvoschegg, Sorschagg itd. ter sta proti takim »poštenjakom« nastopila, kakor sploh vsak pravičen in dostojen človek nastopiti mora. Drugi uradniki, kakor znani »veleuplivni javni funkcionar v Celju«, pa so se tem lončnim malikom klanjali in so pri tem — pod Waserjem in grofom Gleispachom prav pridno avanzirali. Ecce homo!

Tudi mi bi vprašali, kaj poreče k temu referent graškega nadsodišča? Toda ta mož ni več v Gradcu! On je avanziral do dvornega svetnika pri najvišjem sodišču na Dunaju — seveda samo zaradi svojih zaslug. In ker ima ta gospod še vinograd v ptujskem okraju, se semertja pripeti, da se sestane na pragerskem kolodvoru s svojimi slovenjebistriškimi prijatelji. Pred nekaterimi leti je ta »veleuplivni funkcionar na Dunaju« nekemu slovenjebistriškemu »poštenjaku«, na katerega je na Pragerskem slučajno zadel, izgovoril krlate besede: »No, den Brumen haben Sie glücklich weggebracht!« — In smejala sta se obadva in si stiskala roke. Res, gospod grof Gleispach sme ponosen biti na ti dve disciplinarni zadevi.

Predno končam, sili mi še v spomintisti »popravek«, katerega je zagrešil g. dr. Wolfhardt v seji državnega zbora z dne 20. maja 1902, ko je odgovarjal na povsem opravičena, skoro bi rekli še premalo rezka in ostra izvajanja g. dvornega svetnika dr. Ploja. Dr. Wolfhardt je rekel na koncu svojega popravka: »Povdarjam še enkrat, da naši nemški sodniki na Spodnjem Štajerskem uradujejo z vso objektivnostjo, skoraj bi rekel, da obžalujem, da se naši nemški sinovi, ki k pravosodju vstopijo, še preveč odtegujejo narodnemu življenju ter opomnim, da Slovenec, ki se sodnijskemu poklicu posveti, vselej svojo narodnost v ospredje postavi.« — Tako dr. Wolfhardt. Slučaja onega gospoda svetnika in dr. Antona Brumna kažeta, koliko resnice tiči v tem natečenju.

Navedena slučaja ilustrujeta te besede najboljše. Če dr. Wolfhardt ne ve vseh imen takih »odličnih nemških« sodnikov, smo toliko potrpežljivi in prijazni, da mu podamo tudi naslove. Sicer pa ima dr. Wolfhardt sedaj preveč posla s Št. Lenartom! Dober tek!

Justus.

Naše sodne razmere.

Govor poslanca dr. Ploja v seji državnega zbora dne 21. maja t. l.

(Dalje.)

Preidem na prizivna sodišča v kazenskih zadevah. V Mariboru, Celju in

Celovcu se obravnava izključno nemški, brez ozira na to, v katerem jeziku se je obravnavalo v prvi instanci, in brez ozira na to, ali je obdolženec nemščine vešč ali ne. Ko je referent svoje nemško poročilo zaključil, vpraša predsednik obdolženca, če ima tem izvajanjem kaj reči, ali pripomniti. Prosim to pomisliti, človeku, ki ni vešč nemškega jezika, se stavi vprašanje, če še ima kaj pripomniti. (Veselosť.) To je vendar norčevanje. In to se hoče imenovati ustno razpravo v prizivnem postopanju!

In sedaj pridem k porotnim sodiščem. V Mariboru, Celju in Celovcu se napravijo obtožbe vedno nemški, resume, pravni pouk predsednikov, govor državnega pravdnika, razglasitev sodbe, vse to se vrši v nemškem jeziku. Ob koncu pristavi potem predsednik v jeziku obtoženčevem: Storili ste to in to, in ste v toliko in toliko let ječe obsojeni, proti temu se morete pritožiti. Na Primorskem so nekoliko vljudnejši. Tu reče že državni pravdnik po svojem obtožilnem govoru v jeziku obtoženčevem: Da bodete vedeli, jaz sem predlagal, da bodete zaradi tega in tega hudodelstva, po tem in tem paragrafu, obsojeni v tako in tako kazni.

Sedaj pridem do tega, da govorim o razmerah glede porotnikov na Spodnjem Štajerskem. Tu moramo še enkrat nekaj omeniti, kar sem opomnil že v začetku svojega govora, namreč da pripada 95% prebivalstva na Spodnjem Štajerskem slovenski narodnosti. Potemtakem bi bilo vendar pravilno, da bi pripadala večina porotnikov slovenski narodnosti in da bi bil vsaj vsak porotnik slovenščine vešč. V istini pa se gleda le strogo na načelo, da mora vsak porotnik znati nemški, dasi ni to nikjer v zakonu predpisano. Za to pa se prav nič ne skrbi, ali je dotični porotnik zmožen tudi slovenščine. Ti porotniki potem v največ slučajih obdolženca ne razumejo, tako da ne dobijo iz toka obravnave prav nič neposrednega vtisa.

Kakor pa veste, gospoda moja, more ravno preprosto in prostodušno razkladanje, prostodušno, in preprosto zagovarjanje napraviti na porotnike globok utis ter doseči oproščenje. Vse to pa odide

zatožencu slovenske narodnosti, zakaj tu se porotnik ne more ravnati po vtisih, ker pač ne more imeti od cele obravnave nikakega pravega in neposrednega vtisa. Držati se mora tega, kar mu reče predsednik, kaj mu reče državni pravdnik in kar se nahaja v rezumeju predsednikovem. Prizadevajo pa si tudi, Slovence kolikor mogoče odstranjati od porotniške službe.

Gospoda moja! To je tudi vzrok, zakaj je slovensko časopisje na Spodnjem Štajerskem pravzaprav »vogelfrei«, dočim si sme nemško časopisje dovoliti brez kazni vse mogoče žalitve Slovencev. Porotniki proglasijo slovenskega urednika le preradi za krivega in nemškega urednika po navadi oprostijo.

Vsled tega moramo najodločnejše zahtevati, da se bo v zanaprej strogo gledalo na to, da se Slovencev ne bo odstranjevalo od porotnega urada in da bo vsak porotnik tudi slovenščine popolnoma zmožen.

Ako zadnjega že ni mogoče drugače doseči, naj se mutatis mutandis poseže k sredstvu, kakršno so hoteli na Primorskem že enkrat uvesti, da se vzame čisto preprosto za obtožence, ki so samo slovenščine zmožni, le porotnike iz slovenskega prebivalstva, in za obtožence nemške narodnosti porotnike iz nemškega prebivalstva.

Le glede državnega pravdnštva v Mariboru, Celju in Celovcu bi še nekaj omenil. Vse ustne ovadbe sprejema državno pravdnštvo izključno v nemškem jeziku. V porotnem postopanju se napravljajo le obtožbe v nemškem jeziku. Državno pravdnški funkcionarji pri okrajnih sodiščih govorijo vseh obravnavah le nemški. Vsi zapisniki se sestavljajo le v nemškem jeziku in predlogi se stavijo le nemški.

Žalibože, moram reči, da državno pravdnštvo na Spodnjem Štajerskem ne postopa vedno z ono nepristranostjo, ki bi bila potrebna, da se ohrani zaupanje v to institucijo.

V tem oziru bi pokazal na prav značilen slučaj, ki je bil povod gospodu tovarišu Žičkarju za vsestransko temeljito interpelacijo.

LISTEK.

S. Gregorčič: Poezije III.

(Konec.)

Gregorčič v zadnjem zvezku odkrito priznava krščanstvo, v njegovem mišljenju je postalo vse umerjeno, nič več ni tistega nemira in našel je, kakor pravi, cilj in resnico. Gregorčič, mehka lirski duša, ni nikoli želel nedosegljivega, ni bil herojski značaj, in Predsmrtnicah (XII, LIX.) pa naravnost razodeva ničevnost človeštva, v tem oziru se je resignacija v njem še poostрила.

Domoljubne ode ali najsi tudi samo pesmi ni v III. zvezku nobene. Zdi se, kakor da je popolnoma opustil to polje, kjer je spesnil najlepša dela in ki je bilo prava domena njegova. Nekoliko v istem žanru sta le VIII. in polpripovedna XLV. pesem, ki spominjata nekdanjega narodnega klicarja. Nekaj novega je ironija, ki jo nahajamo na nekaterih mestih.

V obče ne vplivajo vse »Predsmrtnice« tako kot prejšnje Gregorčičeve pesmi. Bolj suhe so in niso s tisto iskrenostjo pisane kakor ode. Gregorčič pravi o njih, da so »polmrtve rojene« (LXIV)

Ideja v »Pogrebnicah« je duhovitejša in izvirnejša kot so ideje v »Predsmrtnicah«, le konec (VII.) se ne strinja prav z začetkom ter pride nekako nepričakovano; pesnik je pač refleksiven lirik in zato je vzel refleksivno pointo pri ironični, pol-epični pesmi, kar pa, kakor rečeno, moti.

Na pripovedno stran se nagibajo tudi »Posmrtnice«, saj ni čudno, ker korak iz refleksivne lirike in ode v epiko ni tako dolg, vendar pa je tudi tu vse polno lirskih momentov in je vse skupaj le bolj zabarvano s pripovednim tonom. V »Posmrtnicah« se je Gregorčič oddaljil nekoliko od resnobe in smehlja se nam humor v obraz. — Pesnik je umrl ter prišel pred nebeška vrata, s seboj pa je prinesel vrečo še neizpelnih pesem. Niti v nebo ga ni maral sv. Peter, niti vrag v pekel, slednjič vendar preprosi sv. Petra, naj ga pusti vsaj v kakšno stransko sobo, če ga že v prava nebesa ne vzame. Nebeški ključar mu odpre veliko dvorano — nekaj svetopisemski predpel —, a ta dvorana je silno nizka in sredi nje stoji majhna miza, na nji pa gori luč. Na mizi

leži ogromna knjiga, iz katere švigajo iskre, za knjigo pa sedi — Prešeren. Brsati mora črke iz knjige, ki leži pred njim, in sicer tako dolgo, da bo vsak list v knjigi čist. Silno trpi in rad bi pisal, nekaj ga žene, toda ne sme, — vse to pa za kazni, ker je premalo delal na svetu... Isto je odločeno našemu pesniku, in dolgo trpita velike muke, slednjič pa začneta oba pesniti, učita se pa od Kerubinov in Serafinov, kojih petje se sliši iz daljave. Dolgo pišeta in napišeta debele knjige, kar zadoni mogočilo glas trombe in pretresa ozračje; tromba poje brez prenehanja, da sta skoro oglušila. Gresta k majhnemu oknu, ki je bilo v dvorani ter pogledata ven. Pol neba je bilo jasnega, pol pa prepredenega s težkimi oblaki, v njih pa je gmelno in se bliskalo. Zazrla sta daleč spodaj na zemlji dolino Jozafat in neštete množice so se zbirale na sodbo božjo, na poslednjo sodbo. Tudi oba pesnika pride klicat nebeški vratar ter jima ukaže, odpraviti se na zemljo. Vse je bilo tam: bogatini, kralji, mogotci, delavci, kmetje in berači. In še tam so se spirili mogotci. Tromba pa, ki je oznanjala sodni dan, je pela neprenehoma, a na oblakih

se je prikazal Mož-Trpin; zbor krilatev je nesel za njim zlat križ. Vse je trepetalo. Bogatini so bili zavrženi na sodbi, le malo jih je šlo na desno stran, kjer so stali siromaki. Poetje pa so bili med reveži in tudi naša dva pesnika sta bila odločena za raj. Našega pesnika je očistila Rešnja križ Zveličarjeva in ko je prišel pred nebeška vrata, ki so se svetila v zlatu, vagal ga je sveti Mihael, potem pa ga je sprejel sveti Peter med nebeščane. Ko vstopi, jih prav po domače pozdravi in takoj spozna Slovence. Bila jih je taka gnječa, da bi mu kmalu rebra polomili, pa veseli so ga bili, saj so ga poznali še od tedaj, ko je hodil po zemlji med njimi. Iz daleč ugleda slovenske veljake, duševne naše kralje in gre se jim pokloniti; ti pa ga povabijo, naj ostane med njimi, ali on se vrne med kmete-rojake, češ, da je tudi sam kmet-poet.

V celi knjigi so brez dvoma »Posmrtnice« najboljše delo. Vendar ni glavna moč, kakor rečeno, v epični ideji, pač pa v duhovitosti refleksij.

Da, Gregorčič je refleksiven lirik skozinski. Če primerjamo njegove pesmi z moderno, novo slovensko liriko, začu-

Pred okrajnim sodiščem v Ptujju je tožil kaplan Franc Muršič od Sv. Benedikta svoječasnega urednika »Pettau-er Zeitung« zaradi prestopka zoper varnost časti.

V teku preiskave je skušal toženi posegati vnaprej izreku sodišča, s tem da je v svojem listu stavil sklepe o vsakojakem izidu obravnave. Zaradi tega je bil obsojen zaradi pregreška po čl. VIII. zakona z dne 17. decembra 1862 drž. zak. zb. številka 8 ex 1863 v denarno globo 25 kron.

Ta čudovito neznatna kazen je napravila na obdolženca tak vtis, da se je v prihodnjem listu »Pettau-er Zeitung« v oddelku »Humoristische Wochenschau« norčeval iz nizke kazni ter obsodbo zaničljivo kritikoval.

To je napotilo tožitelja Franca Muršiča, da je podal zoper imenovanega urednika kazensko ovadbo po § 300 kaz. zak. Ta ovadba je bila sestavljena slovenski ter se je imenoval pisec članka Frid. pl. Kalchberg »časnikarski junak«, proti sodišču, oziroma kazenski odmeri, naperjeni članek pa je označil »izbruh najgrše strasti in drznosti«. C. kr. državno pravdnistvo je pustilo ta sramotilni članek na miru, dotična kazenska ovadba Franca Muršiča pa se je a limine ustavila.

To je urednika tako ojunalo, da je začel tožbo zoper Franca Muršiča in njegovega zastopnika dr. Ant. Brumna, češ, da se vsled zgorajšnje ocenitve sramotilnega članka čuti žaljenega na svoji časti.

Tako Franc Muršič, kakor tudi njegov zastopnik sta bila obsojena v občutne denarne globe, in sicer prvi na 50 K, drugi na 300 K po § 491. kaz. zak. vključ temu, da je bilo popolnoma jasno, da je ovadba imela samo namen, vzeti sodnikov izrek v zaščito pred urednikovim zasramovanjem.

Iz teh dejstev se pokaže čudo, da sta bila oba Slovenca dr. Brumen in Muršič obsojena v relativno visoke globe, dokim se je priznala imenovanemu uredniku prav nizka kazen. Nadalje pa se tudi pokaže, da državni pravdnik v Mariboru ni postopal proti uredniku, dasi se je ta s kazensko sodbo norčeval na način, ki zelo ponižuje ugled sodišč.

Na drugi strani pa je treba konstatirati, da državni pravdnik napram pristajem slovenske narodnosti ne kaže teh nerazumljivo liberalnih in milih nazorov in da se proti tem ljudem pri najmanjših izrazih nepovoljne kritike o sodnih razsodbah začne preiskava ter se jih obtoži.

Izpregovoriti mi je še, kako je z rabo slovenskega jezika pri okrajnih sodiščih.

Nekatera okrajna sodišča, kakor Slovenski Gradec, Rogatec, Konjice, Laško in pač tudi vseh dvanajst okrajnih sodišč na Koroškem, ki imajo v svojem področju večji del ali pa vsaj precejšnje število slovenskega prebivalstva, uračdujejo v pretežni večini nemški ter pišejo kjer le količkaj mogoče, zapisnike nemški. V spornih in izven spornih postopanjih se obravnava pri teh sodiščih samo v nemškem jeziku, in se zapisujejo protokolarične pri-

timo velik razloček. Ne glede na su-jete in misli, ki se ravnaajo tako in tako po individualnosti slehernega umetnika, razlikuje se Gregorčič po načinu izražanja od mladih. Ti se odločno nagibljejo na impresijonistično stran, ki ima gotovo to prednost, da veliko neposredniše in močnejše deluje na čitatelja. Gregorčičeva lirika pa je umerjena, ni tako razburkana in polna vrvenja. Ljubka je, in zdi se človeku, kot da bi pesnik prej vse premislil in ne izlil svojih čustev z elementarno silo, kajti vse je kakor kristalizirano. Oblika mu je dovršena, v tretjem zvezku ravno tako gladka in sijajna kot v prvih dveh, in briljanten je njegov slog. Riman mu je slednji verz in časih so stih cel kakor cizelirane igračice.

Izpremenil se je Gregorčič nekoliko, kakor rečeno. Solze mu ne tekó več tako vroče, tožbe njegove niso več tako sladke. Ena poteza pa se mu je poostрила na licu — resignacija, ki se je rodila iz idealizma in iz nje se je razvila nova poteza na njegovem obrazu in nji se pravi ironija.

A. Sever.

tožbe samo nemški, samo nemške seizdajajo tudi razsodbe.

Še na to moram opozoriti, da vključ opetnim našim pritožbam, prošnjam in interpelacijam v zadevi napisov in uradnih pečatov še vedno ostane vse pri starem. Ti napisi in uradni pečati so samo nemški, in v kratkem času bo pri novozgrajenem okrožnem sodišču v Mariboru vprašanje pereče, na kak način naj se napravijo napisi na poslopju in na uradnih deskah.

V tej zadevi imamo od prevzvišenega gospoda pravosodnega ministra že zagotovilo, da se bo zadostilo pri tej priliki načelu dvojezičnosti v vsakem oziru.

Še na to bi opozoril, da se za retour-recepise navadno rabijo taki v nemškem jeziku. Enkrat se je proti temu pritožil neki mariborski odvetnik. Kaj se je zgodilo? Da je dobil prihodnje tako potrdilo v nemškem in italijanskem jeziku.

Toliko se govori o tem, da so to malenkostne stvari. Gotovo bi bile to malenkostne stvari, ako bi ne tičal v celem tem postopanju gotov sistem, ako bi se taki slučajji ne bili priredili z namenom, da se slovenskemu prebivalstvu pokaže, da je njihov jezik v deželi podrejen, da so narod druge vrste, narod, s katerim si morejo Nemci v deželi dovoliti, kar hočejo.

(Dalje prih.)

V Ljubljani, 11. junija. Državni zbor.

Najvažnejši dogodek med včerajšnjo sejo je bila odločitev Čehov, da ne bodo obstruirali zoper predlogo za obdačenje voznihih listov. Potemtakem pride ta zakonski načrt vendar še v tem zasedanju na vrsto. Vendar je le tedaj upati, da se letošnje državnozbornsko zasedanje mirno in redno zaključijo, ako bo sprejela gosposka zbornica termi nsko predlogo za žitne kupčije. Začeli pa so s tiho obstrukcijo Vsenemci, in sicer proti predlogi v zadevi Donavske parobrodne družbe. Včeraj so že predložili 19 nujnih predlogov. Največ je bilo Malikovih predlogov. Vsak predlagatelj je tudi svoj nujni predlog utemeljeval, vendar se je nujnost pri glasovanju odklonila. Glasovanje o teh predlogih se bo nadaljevalo v današnji seji. Končno se je bavil posl. Klofač z govorom nemškega cesarja Viljema II. v Marienburgu. Predsednik je opetovano opominjal govornika, naj ne kritikuje tako brezobzirno poglavarja z Avstrijo zvezne države, kar pa je govornika in češke radikalce le še bolj razvnelo, da so klicali »pfuj« nemškemu cesarju, »proč ž njim«, »pijan je bil nemški cesar, ko je to govoril« itd.

K položaju.

»Arbeiter Zeitung« trdi, da je Koerber odpor Čehov proti novemu davku na vozne listke premagal ter da pride predloga vendarle še na vrsto. Socialno-demokratsko glasilo trdi, da sklenejo Čehi danes v tej zadevi spričo raznih prošenj uradniških vdov, diurnistov, avskultantov i. dr. odnehati. »Reichswehr« poroča, da odnehajo Čehi zategadelj, ker jim je vlada obljubila, da se sprejme v predlogo tudi paragraf, ki natančno določa namen novega davka. »Nár. Listy« poročajo, da dr. Rezek ne odstopi, ker se postopanje mladočeskega kluba ne obrača proti njemu ter da ni med Čehi nikogar, ki bi ministru Rezku ne zaupal ali želel izriniti ga iz kabineta. Budapeštanski listi poročajo, da je položaj pogajanj radi nagodbe z Ogrsko sedaj zopet manje kritičen kot je bil še pred par dnevi. Edina preporna točka je sedaj carinsko vprašanje, ker so se druge točke izločile. Pogajanja se bodo še po državnozbornskem zasedanju nadaljevala. Med 38 delegati ki so vojnemu ministru dovolili nove to-pove, je 19 članov gosposke zbornice in 19 članov poslanske zbornice. 17 poslancev je glasovalo proti.

Combes.

Pariški dopisnik klerikalnega lista »Journal de Bruxelles« poroča, da je bil novi francoski ministrski predsednik Combes, predno se je posvetil zdravništvu, bogoslovec. Bivši pobožni teolog je danes radikalen antiklerikalec. Combes je bil gojenec malega seminarja v Castresu in velikega seminarja v Albiju. Nadškof mu je dovolil radi njegove posebne inteligence in delavnosti prosto mesto. Ko je abbé Combes — nosil je že

sutano in tonzuro! — v Sorbonni delal svoj doktorat, je spisal dvojje nalog. Prva je imela naslov »Psihologija sv. Tomaža Akvinskega«, druga pa »Abaelard in sv. Bernard«. Obe sta izšli tudi v tisku. Njegova specialiteta je bila torej sholastika; to filozofijo je poučeval tudi kot profesor kolegija de l'Assomption in Nimes. Pozneje je pa Combes svoje ideje izpremenil. Veri se ni odpovedal, nego je še danes dober katoličan, pač pa je slekel sutano, opustil tonzuro, študiral medicino in se oženil. Danes je nasprotnik politikujoče duhovščine.

Vojna v Južni Afriki.

Kitchener je sporočil v London, da se je tekom dveh dni oddalo 2500 pušk. Oddalo jih je 448 Kaplandcev, ostali so bili večinoma moštvo Dewetovo. Iz Rotterdamu poročajo, da je Krüger odstranil s svoje vile zastavi Transvaala in Oranja. S tem je baje priznal suvereniteto Anglije v prejšnjih republikah. Burski delegatje niso dobili glede sklepa miru nobenega obvestila. Zato izjavljajo, da ga tako dolgo ne priznajo, dokler jih ne obvesti Botha. Proklamacija Schalk Burgerja in Bothe se glasi takole: Odprto pismo na vse častnike, uradnike in Bure, ki so do današnjega dne zvesto vršili svojo dolžnost napram deželi in narodu. Tovariši! Bratje! Rojaki! Prisrčno se vam zahvaljujemo za heroizem in žrtvovanje tako mnogega, kar vam je bilo drago in ljubo. Zahvaljujemo se vam za pokorščino in za zvesto izpolnjevanje dolžnosti v vsem, kar je bilo narodu Afrikandov na slavo in čast. Vsem vam svetujemo, da sprejmete mir, se vedete mirno in miroljubno ter da izkazuje nove vladi pokorščino in spoštovanje. Zastopniki obeh držav izvolijo komisijo, ki bo preskrbela denarna sredstva za vdove in sirote, katerih soprogi in očetje so padli v boju za svobodo in pravico ter bodo v naši zgodovini živeli večno. Najiskrenejšje sožalje izrekamo vsem, ki žalujejo, in prosimo Boga, naj jim da moči, nositi svoj križ. Tudi našim ženskam in otrokom izrekamo svojo zahvalo, ker so se tako pogumno žrtvovali in prenašali trpko trpljenje. Sedaj, ko se je sklenil mir — kakršnega si sicer nismo želeli — prenašajmo, kar nam je naklonil Bog! Z dobro vestjo moremo trditi, da se je 2½ leta boril naš narod tako, kakor v zgodovini še noben drug. Po-dajmo si sedaj roke za drugačen boj, ki nas čaka, da duševni in socialni blagor naroda, odpovejmo se vsem grenkim ču-tom ter pozabimo in odpustimo, da se zacelijo naše globoke rane!

Najnovejše politične vesti.

Deželni zbori so najbrže vendar le skličejo v prvotno določenem času, ker se bo državni zbor najbrž že prihodnji petek odgodil — Za oboroževanje ogrske črne vojske. Na predlog brambovskega ministra Fejervarya je sprejel ogrski državni zbor načrt, da se prva vrsta črne vojske oboroži z repetirkami. — Govor nemškega cesarja v Marienburgu se je glasil mnogo ostrejšje, kakor so ga prinesli listi. Cesar je govoril o »poljski predrznosti« in »sarmatiški ošabnosti«. — Na otoku Kreti so ustrelili kristjani štiri turške ribiče, vsled česar vlada med mohamedanci močno razburjenje. — Pri obisku nemškega cesarja v Poznanju hočejo Poljaki demonstrirati na ta način, da ne bo nihče stopil iz hiše. — Gosposka zbornica bo imela prihodnji petek sejo, v kateri bo drugo branje zakona o odpravi cestnih in prevoznih mitnic. — Ogrska delegacija je zaključila svoje letošnje zasedanje včeraj. — Prihod bolgarskega kneza Ferdinanda v Peterburg pozdravlja peterburško časopisje zelo navdušeno. — Zakon proti anarhistom je sprejela amerišanska reprezentacijska zbornica, vendar je odklonila določbo, da je umor tujih poslancev in zastopnikov kaznovati s smrtjo.

Dopisi.

Iz Velesovske župnije. Lepa je naša župnija, lepa tudi naša cerkev in močno obiskana je božja pot, katero je obiskalo vsako leto mnogo romarjev. Toda sedaj so jo začeli opuščati. Ni pa čuda, če nas romarji zapuščajo in pa cerkev,

ker, če bo šlo tako naprej, bomo še doma čini malo hodili v cerkev. — Dan sv. Rešnjega Telesa je bil krasen in za procesijo zelo ugoden. Vročine ni bilo in veseli smo čakali na spreved. Toda procesija se je bila slabo obnesla. Naš župnik Blaž Petrič je bil silno razburil ljudstvo. Sneti je namreč pustil bandero, da je tako omogočil, da niso »fantje« za procesijo nosili bandere. Hotel je na vsak način, da bi bili možje nosili bandero, vsled česar ga je torej župnik dal sneti in ga je dal v svojo »šackamro«. Ko je prišel župnik Petrič, smo imeli dve banderi, sedaj imamo ednega in še tega ni pustil nesti pri procesiji, čeravno je v ta namen kupljeno. Zakaj župnik ni pustil banderi nesti, nam ni natančno znano. Mislimo si, da tudi poklicani niso neomadeževani. Kakor rečeno, se je procesija vršila brez bandera. Mislili smo, da pride do škandala, ker so bili ljudje zelo razburjeni. Toda bilo je vse mirno, ker tudi naše ljudstvo pričelo se je zavedati. Ko je župnik došel z Najsvetejšim mimo fantov oziroma občinstva, so pokleknil, ali po odhodu niso šli za njim, temveč v gostilno in se je procesija vdeležilo le 16 parov možkih. Še celo župnikov največji pristaš se ni mogel zdržati; šel je le do sv. Marjete, tam pa jo je krenil po slabi poti čez hrib. Da je mogel naš župnik tako samovlastno postopati, ni čuda, ker so naši ključarji podobni lesenim vojakom na strehi, kateri se sučejo kakor veter vleče. Že ob Veliki noči bi bili morali takemu ravnanju storiti konec, ko je Matevževa žena prosila Lorenca, če se fanti z nosilci bandera sprimejo. Ali Lorenec je bil pameten in se ni udal. Imenitna pa je bila misel župljanov, da so šli, ko je župnik s procesijo odšel, v cerkev po prazne stoječe palice in jih postavili pred cerkev, da so krasile župnišča stran, ker okna župnišča so bila prazna. Na vsakem skromnem oknu so gorele lučice in so se nahajale podobne, ali v župnišču jih ni bilo, ker župnik sveč ne more kupiti. — Sedaj pa vprašamo Blaža, li je on kupil bandero ali mi? Upamo torej, da prihodnji procesiji ne stori nikdar več kaj takega, ker tako počenjanje mora zatreti v najbolj verskem srcu ves čut in naj se potem župnik ne čudi, če bomo opuščali cerkev. Kje se torej pričeni pešanje vere?

Župljani.

Iz Sevnice. Pojasnilo. Prejeli smo naslednji dopis: Cenjeno uredništvo »Slovenskega Naroda«! Blagovolite sprejeti Vaš cenjeni list na dopis, objavljen pod zaglavjem: »Iz Sevnice« v 119. številki »Slovenskega Naroda« sledeče pojasnilo. Ni res, da za občinsko sejo določen na 11. p. m. niso bile na dnevni red postavljene važne točke, kakor je služba občinskega tajnika in služba občinskega zdravnika.

Ker je namreč tretjina odbornikov zahtevala, naj se razpiše seja, da hočejo odborniki v upravnih zadevah predloge staviti, se je to v povabilo k seji tudi taksub II postavilo na dnevni red.

Ni res, da sem jaz pri občinski seji rekel: Slišal sem, da hoče nekdo predlog staviti o znižanju plače občinskemu tajniku in ravno tako, da hoče nekdo predlog staviti o znižanju plače obč. zdravniku ampak jaz sem v tej seji kot predsednik pri točki II. dal besedo tistim odbornikom ki so razpis seje zahtevali, da zamoreje predloge staviti.

Tudi ni res, da je občinski sluga pred občinsko sejo različne občinske odbornike vabil in vodil k meni ter da so se pri meni poučili.

Nobeden občinski odbornik ni bil pred to občinsko sejo pri meni in jaz sploh nobenega nikdar nisem v stvari počul, ampak sami so hoteli tako predlagati.

Popolnoma neresnično je, da jaz jako dobro vem, da jeden gg. odbornikov jako slabo sliši in da bi bil jaz vedel, da ta odbornik ni tako glasoval, kakor je mislil. To meni nikakor ni znano, mi dosihma pri občinskih sejah tudi še nikdar ni bilo treba, kateregakoli odbornika opozorovati zavoljo tega, da ne sliši dobro, mi tudi ne mogoče vedeti, če kdo drugače misli, kakdar in kakor glasuje.

Ni res, da sem kot župan že dolgo po letni plači hrepenel. Jaz nisem še nikdar za plačo prosil, pač pa enkrat jo od-

klonil in opravljam županove posle že šest let brezplačno.

Tudi ni res, da se mi je toliko plače dalo, kolikor se je občinskemu tajniku vzelo. Občinski odbor mi je nagrado mesečnih 20 K kot povračilo gotovih stroškov pri županovih poslih privolil iz tržne blaginje krajne občine.

Ni res, da je gosp. notar Veršec, ko sem mu pri besedi zavoljo moje nagrade predsedstvo odstopil, rekel: »Saj je že sklenjeno«; ampak rekel je: »Vsi privolimo« in pristavil: »in sicer iz tržke kase«.

»Da bi bil jaz zapisnik o tej seji« po svoje« sestavil, to pa tudi ni resnica, ampak zapisnik je sestavljen tako, kakršni so bili sklepi.

V popolnjenje tega pojasnila naj še pristavim, da je g. dopisnik že enkrat poprej zoper mene nastopil, ker je mislil, da sem ga jaz očrnil, ko je za službo v Trbovljah prosil in da se je pozneje sam prepričal, da me je krivično napadal. Tako je tudi zdaj!

Mijo Starkl, župan.

Izpred sodišča.

Včerajšnjim obravnavam c. kr. dež. sodnije je predsedoval gosp. deželnosodni nadsvetnik Fon. Vršile so se sledeče:

1. **Železniška nesreča.** Na obtožni klopi sedita strojevodja c. kr. drž. železnice Ivan Kumer in Ivan Kamè. Zagovorništvu sta prevzela gg. dr. Krišper in dr. Tekavčič. Cela stvar je posledica znane nesreče, ki se je pripetila dne 1. novembra m. l. na progi pri postaji Jesenice, in pri kateri je bil n. pr. Kumer tako ranjen, da je bil dlje časa v bolnišnici in da ne bode nikoli več popolnoma ozdravel. Sedaj se ima še zagovarjati. Včerajšnja obravnava se je pa preložila, ker sta zagovornika protestirala proti zaslišanju g. asistenta Koča, ker je isti baje sam sokrivce. Državno pravdnništvo pa je predlagalo tudi preložitve, da se zaslišijo i strokovnjaki. Pečali se bomo s to obravnavo svoje dni.

2. **Lep „flašencug“.** Obtožen je 22letni, že predkaznovani železniški delavec Janez Supančič iz Zlatega Polja pri Kamniku. Zadnjič je delal v Bohinjski Bistrici pri predoru. Tam je videl na mostu viseti lep škrapc. Ko je videl, kako lepo se pelje doli in gori in zopet doli in gori, prijel ga je hrepenenje po takem škrapcu, katerega še preje nikoli ni videl. In nekako noč je Supančič šel in ukradel škrapc in ga skril v slamo. Mislil je, da stane par desetakov, stal je pa več nego stotak. Zato ga je tudi gospodar iskal in našel. Supančič je kmalu vse priznal in bode sedel dva meseca v težki ječi, poostreni s postom mesečno.

3. **Sleparije.** Obtožen je leta 1872. v Bukovini rojeni privatni uradnik Jožef Silberbusch, židovske konfesije. Bil je najzadnje v Savi pri Jesenicah za skladišničarja tvrde Gross & Comp. Pri tej stvari je sicer doma, a v kljub temu mu je zmanjkalo večkrat denarja, predplače ni oddajal in deficit in blagajni je naraščal. Končno se je poravnala ta stvar in Silberbusch jo je lepega večera kar nagloma popihal iz Save. In sedaj so se videli dolgi obrazi za njim. Valentin Starč, paznik na železnici, je povedal s kislimi kretnjami, da mu je dal nad 34 K v času do 2. prosinca t. l. Trgovac Israel Donat je zopet kričal: Mene je osleparil za 80 K! Neki restavratör je upil: Mene za 80 K! Branjevka Lojza Ahtschin je jokala po izgubljenih 24 K in končno je še nekdo prišel in dejal: Jaz sem mu posodil nekaj blazin in odnesel jih je... Silberbusch se zagovarja prav spretno. Prebrisani Silberbusch bode sedel mesec dni v ječi in spočil svoj podjetni duh.

Celovško porotno sodišče se je bavilo včeraj z znano učiteljico Olgo Burgarellovo iz Ljubljane, ki je bila obtožena detomorstva. Predsedoval je deželnosodni svetnik Wagner, tožbo je zastopal državnega pravdnika namestnik Portugal, obtoženko je zagovarjal dr. E. Mravlag iz Celja, oziroma Maribora. Sodna izvedenca sta bila zdravnik dr. Herbst in dr. Höhn, oba iz Prevalj. Obtožnica pravi, da je obtožena kot učiteljica v Lešah pri Prevaljah rodila v noči od 17. na 18. marca t. l. žensko dete, isto zadavila ter ga skrila v vrečo zavito v omaro; obtoženka, o kateri ni nihče slutil, da je rodila, je imela 20. marca nato šolo ter se odpeljala dne 21. na počitnice v Ljubljano. Pri tem je vzela vrečo z otrokom seboj ter vrgla oboje na postaji v Prevaljih v stranišče. Obtoženka se je zagovarjala, da je pričakovala porod pozneje ter se je hotela v ta namen peljati v velikonočnih počitnicah v Gradec. V omenjeni noči se je onesvestila, a ko se je zjutraj zbudila, je našla mrtvega otroka pri svojih nogah. Ker so bili na vratu mrtvega otroka sledovi štirih prstov, je obtoženka povedala, da si je najbrže nevede pri porodu z rokami

pomagala. Zdravnika sta izjavila, da je kaj takega mogoče. Otrokovega očeta noče imenovati, a državni pravdnik ga je vključ temu imenoval s celim imenom, nazvavši ga ničvredneža. Isti, učitelj na Štajerskem ne taji občevanja z obtoženko, a očetovstvo zanika. Porotniki so se pridružili mnenju zdravnikov ter obtoženko z 10 glasovi oprostili. Pred sodno dvorano se je kar trlo ljudstva, posebno ženstva iz boljših krogov, kiso vse povprek čestitale oproščeni.

Ropar v Tremerjih pri Laškem trgu. Pred celjskim porotnim sodiščem je bil včeraj 34letni delavec Anton Rodošek, ki je 22. aprila t. l. na okrajni cesti pri Tremerjih pobil s kamnom kmetico Letnik ter jo oropal. Napačena je vsled prebitega strahu ohromela. Ropar pa je tudi znan kot tat iz navade. Vsled tega je bil obsojen v dosmrtno težko ječo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. junija.

— **Občni zbor „Slov. Matice“** je danes ob 6. zvečer v »Mestnem domu«. Naj bi se ga udeležili vsi člani v Ljubljani, da volijo nove odbornike tako, kakor so določeni v napredni listi kandidatov! Duhovščina dela na vse kriplje, da izbacne iz odbora polagoma vse odločne naprednjake; zato se vsaj branim, da ne postane »Slov. Matice« druga Leonova družba pod knezoškofijsko cenzuro.

— **Nepotrebna razvema.** Nekaj jugoslovanskih listov jezi in srdi se na papeža, ker je podelil Barskemu nadškofu Milinoviču naslov »Primas regni Serviae«. Nam se vidijo prepri o takih praznih naslovih docela smešni. Na jedni strani daje se s tem cerkvi pomen, kojega bi pri zdravih javnih razmerah imeti ne smela; na drugo stran pa taki prepri zopet in zopet dokazujejo, da se Jugoslovani le preradi brigamo za ničvredne malenkosti, za to, kar krvavo potrebujemo, pa ne. Nam je Milinovič lahko desetkrat primas, pa hočemo vzlic temu mirno spati. Moj Bog, če bi le drugih skrbij ne imeli!

— **Dula in „Slovenec“.** »Ložje pričakaš od mrtveca solzo, nego hvala za dostojno službo«, to je stara resnica, katero nam je v zadnjem času zopet potrdil predsednik IV. slov. časnikarskega shoda v Ljubljani. Sicer nam ni znano, kaknega veroizpovedanja je g. Dula, a iz skušnje vemo, da pravi slovaški patriotje niso med katoličani, temveč med helveti. Vsi slovaški katoliški duhovniki (častnih izjem je bore malo, recimo, pokojni škof Moyzes in Fr. Sasinek, ki pa mora za svoje rodoljubje živeti zunaj Ogrske), so madjaroni, narodni odpadniki, in v tem duhu tudi vplivajo tudi na ljudstvo. Na lastne oči smo se o tem prepričali pri njih. Narodna zavednost se je ohranila samo med protestantskimi in helvetskimi Slovaki, dr. Mudroň, Vajansky in drugi slovaški vodniki so taki. Katoliški slovaški bogoslovci si po madjarsko pačijo svoja imena ali pa si za eno krono kolkovine premené svoja slovaška imena v »pristno madjarska« — potem so zagotovljeni, da bodo hitreje avanzirali. Pred nekaj leti je vstopil v semenišče v Nitri Poljak, a je moral najpoprej na povelje »slovaškega« škofa svoje ime pomadjariti, in če bi se bili njegovi tovariši nad njegovim slovaškim imenom pohujšali. Taki so ti katoliški Slovaki, ki proklinjajo sedaj našo napredno stranko!

— **Izlet krščanskih socialcev in socialk na Šmarno goro.** Ko se je pretečeni teden raznesla vest, da priredi ljubljanska krščanska socialna zveza izlet na Šmarno goro, preskrbel se je vsakdo z dežnikom; saj je že znano, da se vselej nebo razsrdi, kadarkoli se prikaže ta bogoljubna družba izven mesta. Tudi pretečeno nedeljo je nastal popoldne vihar z nalivom, na Gorenjskem pa je še celo vlak skočil s tira, kar so ljudje vse spravljali v zvezo z izletom. Saj bi pa skoraj res ne bilo čudno, ako bi potipal »prst božji« te čudne romarje in romarice. Dočim so brunne izletnice pele na gori pri Krekovi maši, udarile so domov grede v Vižmarjih samo okroglo, pa tudi plesale so neumorno v »večjo slavo božjo«. Črez celo mokro in blatno družbo se je razlilo sladko ginjenje. Dr. Krek je govoril o ljubezni do bližnjega, kar so izletniki na svojih tovarišicah hoteli tudi dejansko izvrševati, za kar je »Polstertanz« kakor

nalašč. Izleta se je udeležilo tudi par hrvatskih socialcev, katerih enega smo slišali proslavljati ta izlet, ko se je vračal moker in zaspan s kolodvora: »Zapamtiť ću si Šmarino goro. Odneo ju vrag!

— **„Walküre“ in „Wuotan“.** Z Dunaja nam piše slovanski polkovnik: Na norveškem obrežju so našli grob Walküre. V grobu so našli ostanke sežgane ladje, okostja ženske in konja, orožja in okraskov. Starost groba se ceni na 1200 let. Slovani so pokopavali svoje junake in prvake na isti način in z istimi stvarmi. Primerjaj sliko Poljaka Siemiradzkega: »Smrt ukrajinskega kneza«! Take grobove nazivljajo v Škandinaviji »grobovi Walküre«. Beseda »Walküre« pomeni Nemcem »Schlachtenjungfrau« — bojna devica. Ali tega izraza nima nemški jezik več v rabi. Pač pa ga imajo še Leti in Slovani. Beseda »walka« ali »valka« pomeni v poljskem in češkem jeziku vojna ali boj. Beseda walczyz pomeni boriti se; zato je walkyřz borilec ali bojevnik. Izvor besede je torej slovanski. Najvišji bog Germanov se je imenoval Wuotan, Odin, Wodin ali Wodane ter je prebival na Rügenu. Pomenil je boga viharja z dežjem. Deblo je v o d a, torej slovansko in ne nemško. Germanska mythologija ima še več slovanskih znakov, iz česar se vidi nekdanji vpliv slovanstva na nemštvo.

— **Sprejem v tukajšnje žensko učiteljske.** Zaradi primanjkanja prostora se prihodnje leto ne bodo sprejemale na tem zavodu v II. III. in IV. letnik nove učenke.

— **Okrajna bolnišnica blagajna ljubljanska** je izplačala v lanskem upravnem letu svojim bolnim članom v denarju 29.474 K 96 h, zdravnikom 9951 K 78 h, za zdravila 9066 K 41 h, za zdravljenje v bolnišnicah 8846 K 79 h, pogrebni stroškov 1091 K 40 h. Rezervni zalog je znašal koncem leta 71.044 kron 72 helerjev.

— **Naprava mehanične pekarnice v Ljubljani.** Hišni posestnik Julij Kantz namerava napraviti veliko mehanično pekarno z uporabo električne moči in si je v to svrhu že iznajel celotno udovčenje za nekatera rekonstrukcijska in adaptacijska dela v svoji hiši ob Rimski cesti šte. 10. in pa za zgradbo novega poslopja na vrtu svoje hiše. Prvotno je g. Kantz svoje novo podjetje hotel namestiti v Nušakovi vojašnici, vsled diferenc s solastnikom vojašnice pa je to namero opustil in bo zgradil pekarno ob Rimski cesti. Parna peč kurila se bode s premogom, stroje za gnetenje, za drobljenje starega kruha itd. pa bode gonila elektrika. Dimnik bo 18 m visok. Delo se bode pospešilo tako, da bo moči pekarno že letos izročiti svojemu namenu.

— **Ruppejeva razstava** oljnatih slik, akvarelov, skic in studij je v risalni dvorani mestne realke. Na razstavo iznova opozarjamo. Slike kažejo motive s Kranjske, Tirolske in iz Italije.

— **Nov most čez Savo.** Že pred leti sprožila se je misel, da bi se blizu Trbovelj zgradil čez Savo most, ki bi vezal štajerski breg Save s kranjskim. Potreba take zveze je tam občutljivejša, ker od Litije da Radeč ni nobenega mostu čez Savo. Sedaj se bode ta namera menda vresničila. C. kr. višji inženier M. Kirschlager v Ljubljani je izdelal projekt ter pri c. kr. deželni vladi vložil prošnjo za podelitev dovoljenja za zgradbo železnega mostu čez Savo pri Trbovljah. Okrajno glavarstvo v Krškem je dobilo pooblastilo, da dotično vodopravno obravnavo vpelje in izvrši in je v ta namen razpisalo komisijsko obravnavo na licu mesta, ki se bo vršila dne 8. julija.

— **Napad v črnomaljskem sodišču.** Včeraj dopoldne je na hodniku črnomaljskega sodišča nenadoma napadel z nožem Ivan Butala iz Radenc ob Kolpi svojo sosedo Katarino Grzetič, hoteč jo umoriti. Poklicana je bila za pričo proti njemu radi hudodelstva nevarne groznje. Grozil ji je, da jo ubije, ker je čarovnica. Grzetič ima 5 ran, jedno v prsi 3 v trebuh, jedno v stegno. Teško, da bi okrevala. Storičla so prijeli.

— **Strela je udarila v nedeljo** proti večeru v hišo posestnika Stipeta na Rateževem Brdu, sodniški okraj Ilirska Bistrica. Zgorele so tri hiše s hlevom vred. Pri Stipetu je strela ubila tudi jedno kravo.

— **Iz Adlešič ob Kolpi.** Nesrečno je padel 12. junija Matija Petek posestnik iz Velikih Sel 70 m v globočino čez skalovje, gredoč ob Kolpe po stezi na vrh. Močno pobit je visel dve uri na drevesu, rastočem v nižavi. Prenešen domov, je v nekolikih dneh umrl.

— **Bohinjski predor.** Do konca meseca aprila t. l. se prevrtali bohinjskega predora od severne strani 762 m od strani Podbrdom pa 4296 m. Delo je jako težavno.

— **Učiteljske vesti na Štajerskem.** V stalni pokoj so šli nadučitelji: gg. Josip Vidic v Št. Pavlu v Savinski dolini, Josip Čížek na Pilštanju in Iv. Žolnir pri Sv. Štefanu.

— **Občinske volitve v Rihembergu.** »Soča« piše: 3., 4., 6. in 7. t. m. so se vršile v občini Rihemberg-Brje občinske volitve, katere so skončale tako, kakor smo pričakovali. Izvoljeni so v vseh treh razredih narodno napredni možje, in s tem je v tej veliki občini, jedni prvi na Vipavskem, storjen konec absolutizmu Pavlice, očeta znanih naših prijateljev sv. pisma v Gorici. Kaj je bil Pavlica za občino Rihemberg-Brje, to se je zrcalilo jasno v več dopisih v »Soči«, in kaj je bil, se je pokazalo ne dneve volitev. Pavlica je prišel, zakaj, ve on sam najbolje, ob vse pristaše v občini, in pri sedanjih volitvah se skoro niti ganiti ni upal. V tretjem in drugem razredu so izvoljeni narodno-napredni možje soglasno, v prvem pa je Pavlica skušal nekaj gibati, ali ostal je v prav lepi manjšini. Dobil je bil le 8 stebračkov. Tako je odklenkalo v soboto klerikalcem v Rihembergu za vselej, in Rihemberg-Brje je odselej glede občinske uprave v dobrih naprednih rokah. Novo starešinstvo čaka mnogo dela in ureditve razmer po bivšem absolutistu Pavlici, ali zagotovilo imamo, da se vse to uredi ter da se bo upravljala občina v splošno zadovoljstvo občanarjev. Slava prvoboriteljem v lepi rihemberško-brejski občini! Živeli vsi zavedni in neustrašeni volilci!

— **Nova justična palača v Gorici.** Jutri se preseli c. kr. sodniško se presele tudi kaznjenci pri sv. Antonu v nove, v novi justični palači nahajajoče se zapore. Dne 16. t. m. pa se preseli c. kr. glavna davkarinja istotako v novo justično palačo.

— **Gradnja ceste iz Podbrda čez Petrovobrd** do Zalegaloga je oddalo železniško ministrstvo brez razpisa natečaja trdki Rizzani Venier iz Italije. Cesta bo dolga 14 km, stala bo okoli 700.000 K ter mora biti končana do konca tekočega leta. Delavcev potrebuje okoli 600. To cesto je zahteval nujno podjetnik Ceconi, da se more delo v prizadetih krajih sploh vršiti.

— **Židovski zdravnik pobegnil iz Trsta.** Sodna oblast je zapričela preiskavo proti židu, zdravniku dr. Jeserum v Trstu, ker je na sumu, da je zagrešil gnusen čin napram nekemu 15-letnemu dečku, ki je bil prišel k njemu po zdravniški svet. Ker je žid že pobegnil iz Trsta, ne da bi se vedelo kam, je pač verjetno, da je sum opravičen.

— **V znamenju hrvatsko-slovenske vzajemnosti** se je otvorila v Sarajevu čitalnica. Hrvatsko-slovenski slogi je oduševljeno napival pesnik Silvije Strahimir Kranjčević, odgovarjal mu je istotako navdušeno Slovenec prof. Žnidaršič.

— **Graččaka Ignacija Gliniga,** ki je bil ob Binkošti napravil izlet v Postojino in se je od tega časa naprej pogrešal, našli so v Mariboru mrtvega.

— **Trije samomori na jeden dan.** Kakor smo poročali, se je včeraj zjutraj na pokopališču ustrelil tovarniški ravnatelj Josip Dievok, opoldne pa je skočil pod vlak drvar Jakob Krušič, ponoči pa je na Poljanskem nasipu neka dosedaj neznan ženska skočila v vodo. Neki stražnik je slišal upitje ženske in ko je prišel blizu, je bila ženska že pod vodo.

— **Zlat prstan z briljantom** je našla kuharica I. N. v Tavčarjevi hiši v Šubičevih ulicah. Najditeljica je hotela prstan pri zlatarju prodati, pa so jo ustavili. Sedaj se išče lastnik prstana. V omenjeni hiši ga ni nobena stranka izgubila.

— **Najdene reči.** Na Sv. Petra cesti je bila najdena srebrna ženska ura s srebrno verižico.

— **Zena in ljubica.** Včeraj se je pripeljal neki gostilničar z dežele v mesto in se nastanil s svojo ljubico, katero je izdal za svojo ženo, v nekem tukajšnjem hotelu. Ponoči pa je prišla v hotel prava gostilničarjeva žena. Tableau! Nastala je bitka, v kateri je zmagala žena. Tepena ljubica jo je pobrala iz hotela, da pa se je nekoliko odškodovala, vzela je svojemu ljubimcu denar.

— **Tatvina.** Hlapcu Francetu Maroltu v Wolfvih ulicah št. 12 je neznan tat ukradel iz hleva uro-budilko in črn kamgarnast suknjič.

* **Najnovejše novice.** Ogenj je nastal v nedeljo v neki hiši v Londonu. Mnogo deklic in jeden deček skočilo je 60 čevljev globoko na rešilno rjuho, a pri tem se je 8 deklic in 1 deček ubilo. — V sanatoriju St. Lokes-Society v Chicago je pri požaru zgorelo devet moških in jedna ženska. Trideset oseb je poškodovanih. — Vožnja z rakoplovom je nastopil v Parizu. Čolnčič in rakoplov plašč so videli pozneje na morju; našli so tudi mrtvega kapitana. — Huda nevihta stočo, ki je vse uničila, je bila v Temešvaru. — Strajkujoči polytehniki v Lovu hodijo zopet k predavanju. — Pri strelnih vajah v Plznu je bil zadet neki namoestni rezervist in je kmalu nato umrl. — Zopet Jack? V Londonu so našli na kose razrezano žensko truplo, kateremu je drob manjkal. — Novi vulkanski izbruh so bili v Guate, mala, kjer je vulkan Tocano uničil polovico mesta Retalkulen in tisoč ljudi. — Brošura »Prestolonaslednik Rudolf, žrtev baronice Večere« je na Ogrskem zaplenjena.

* **Ubegel duhovnik.** Iz St. Pöltena poročajo, da je pobegnil kaplan Adolf Rudolf, ki je imel službo v Falkenhaynovi grajščini v Walpersdorfu. Baval se je z mladoletnimi deklici.

* **Število vseučiliščnikov.** Vseučilišče v Parizu je imelo lani 12.171 poslušalcev, v Berlinu 12.063, v Kairu 9060, na Dunaju 6009, v Budimpešti 4661, v Neapolju 5165, v Madridu 5118, v Moskvi 4483, v Monakovem 4414, v New-Yorku 4333, v Bukarešti 4314, v Cambridge (Amer.) 4288, v Lipsku 3793, v Petrogradu 3713, v Oxfordu 3499, v Pragi (češka) 2985, v Lvovu 2668, v Cambridge (Angl.) 1995, v Vratislavi 1610, v Heidelbergu 1660, v Pragi (nemška) 1243, v Černovicah 483, v Belemgradu 377 itd. Žensk je študiralo na vseučiliščih 1084 (673 Francozini in 411 tujk) in sicer: 21 pravoslavje, 412 zdravništvo, 458 filozofijo in 93 lekarništvo. V Berlinu je bilo na univerzi 611 žensk.

* **Mojster Rodin.** Najslavnejši francoski kipar Avgust Rodin ima v Pragi veliko razstavo svojih genialnih del. Češki umetniki so ga sprejeli z največjo častjo ter mu priredili na čast razne slavnosti. Tudi narod so mu pokazali v svoji lepi noši. Rodin je bil navdušen nad prelepim sprejemom. Sedaj je na Dunaju, kjer ga Nemci istotako častijo. Tu pa je dejal nekemu pisatelju: »Jaz delam moše in ženske po naravi. Jaz iščem večne zakone v naravi, zakon harmonije. In karkoli je v naravi, je lepo, ker živi!«

* **Ločitev zakona brez prepira.** Kamnosek Edvard S. in njegova žena Roza na Dunaju sta živela dalje časa v najlepši slogi. Zadnji čas pa sta postala drug na drugega ljubosumna, in baje sta imela oba dovolj povoda za to. Končno sta oba zaprosila pri sodišču za ločitev zakona. In te dni se je vršila tozadevna obravnava pred dunajskim deželnim sodiščem. Nobena razprava pa se še ni izvršila tako mirno, kajti mož je mutast, žena Roza pa tudi.

* **Ženska ljubezen.** Pred 1/2 letom je prišel v Pariz ruski inženir ter se zaljubil v lepo, mlado gospodično, ki je imela službo v modnem salonu. A inženir se je modistki izneveril, ker je našel lepo pevko. Nekega dne je kar izginil s svojo novo ljubico. Odpeljal se je domov. Modistka pa je vzela svoj imetek 6000 frankov ter šla nezvestega inženirja iskat. Iskala ga je 2 meseca. Končno ga je našla. Inženir in pevka sta sedela v svoji sobici ter se izvrstno zabavala. Modistka pa je odprla vrata ter ustrelila dvakrat na parček. Zadelo ni nikogar. Pevka je mahoma pobegnila, inženirju pa je nastop modistke tako imponiral, da se je »zgrevano« vrnil v njeno naročje ter se z njo te dni — oženil. »Znat' se mora.«

* **Šah pri obedu.** Dr. Pollak, bivši zdravnik perzijskega šaha, pripoveduje, da vladajo na perzijskem dvoru običaji, ki določajo, da mora šah obedovati vedno sam. Nekoliko odstranjen od šaha pa sede njegovi zdravniki, ki mu čitajo glasno povesti, kroniko ali pa — račune. Jedit je pa toliko — in sicer najraznovrstnejših jedil — na šahovi mizi, da bi se nasitilo lahko nad sto ljudi. Te jedi tvorijo obed

vsega drugega dvorjaništva. Včasih povabi šaha tudi kak ministar na obed, in to navadno takrat, kadar bi dobil rad dotičnik kako visoko mesto, ali da bi si ohranil šahovo naklonjenost. Tak obed stane najmanj 2000 cekinov, jedij je namreč za 500 ljudi, a šah sedi sam pri mizi in uživa jedi, katere si pusti prinesiti iz svoje kuhinje, dočim sjejo vse drugo njegovi dvorjani in sluge.

* **Žid — kardinal.** »Israelitisches Gemeindeblatt« in po njem nekateri češki listi pripovedujejo sledeče: V Pragi se je rodil židovski otrok Jakob Austerlitz. Bil je jako nadarjen. Po raznih doživljajih je prišel v London, od koder je pod tujim imenom, dr. John Brown, zbežal z bogato hčerko nekega bankirja. V Pragi so ga prijeli, a ker je dejal, da je rodom Pražan in Čeh, so ga zaprli samo za nekaj tednov. Ondi se je dal krstiti, kardinal Schwarzenberg mu je bil za botra, in s privoljenjem namestništva se je začel pisati Howard ter se je tudi poročil po krščanski šegi. Pozneje se je od žene poslovil. Pisal je, da postane mašnik — in kakor bi bil s sveta izginil, nihče ni vedel o njem. Žena je, ker sta jej umrla oba otroka, postala na Dunaju odgojiteljica. A po mnogih letih se je Howard pokazal kot poseben varovanec kardinala Antonellija v Rimu kot jezuit, je postal pozneje ankonški škof »in partibus« in l. 1880 je bil kot papeški delegat in kot kardinal poslan k avstr. cesarju. V l. 1880 se je na skrivnem sešel s svojo soprogo, odložil duhovniške časti, odšel v London ter postal ondi žurnalist. Pozneje se je vrnil zopet v Rim, a so se že na njem prikazovala znamenja blaznosti. Odpeljali so ga na Angleško, kjer je l. 1888 umrl.

* **Samomor inženierja.** Blizu postaje Schönbrunn so našli 8 t. m. strašno razdejano truplo inženierja južne železnice, 33letnega Rudolfa Höglerja, ki se je vrgel na železniški tir. Högljer je bil oče peterih otrok, njegova vdova je stara šele 29 let. Živela sta jako srečno; v zadnjem času pa je zabredel mož v lepim svojim dohodkom v dolgove, vsled česar se je usmrtil.

* **Samomor 13½ let starega »Bura«.** Na Dunaju se je ustrelil učenec I. razr. meščanske šole, 13½letni Leopold W. Lani je zbral četo tovarišev šolarjev ter šel na pomoč Burom. Leopold je bil poveljnik ter je mislil, da postane vsaj drugi Dewet. Toda juška četica je prikorčila le do Schwechate, tam pa se je spuntala ter se je vrnila v zvezi slovesnim protestom Dewetka. Te bitke, ki jo je Leopold ni mogel pozabiti. Določil je, da se bo vrnil v domov, ker pa se je sklenil mir v južni Afriki, se je ustrelil. Pustil je pismo, v katerem toži, da so tovariši zapustili in izdali.

* **Židovski pregovori,** katere prinaša »Warsch. Dnevn.« po »Israelita«, omenjamo le nekatere: Revščina ni pregreha, a tudi ne čednost. — Lažje je postaviti pijanca na noge, kot reveža. — Ako revež je piščec, tedaj je bolan on ali pa piščec. — Tri stvari rasto brez dežja: obresti, stanarina in dekleta. — Uho posodi vsakemu, roko prijatelju, ustnice samo ženi. — Hudič vzame vse, samo hude ženske ne. — Mož in žena sta jedno telo, a različna žepa. — Zaupaj ženi kako skrivnost, ali odreži ji jezik. — Ženske lažejo celo, kadar molče. — Žena ima tisoč duš. — Žena zapeljuje k dobremu ali k slabemu, zapeljuje pa vedno. — Ljubezen je sladka, toda samo s kruhom.

* **Predprave kraljev.** Na Tonkingski meji je sedem hribovk, posajenih s čajevcem — a ne sme se ondi izgubiti niti enega peresca ne — ves čaj je za cesarja. — Siamski kralj Chulalongkorn kadi smodke, dolge in debele kakor noga. Kogar hoče posebno odlikovati, tistemu pošlje eno tako smodko. — Menelik nosi v levem ušesu velik dijamant, v znamenje kraljeve časti ter v dokaz, da je ubil slona. — Na Madagaskaru ni smel noben podanik izpustiti višje papirnatega zmaja, kakor ga je izpustila kraljica Ranavalona. — V Španiji se razun plemenitosa nihče ne sme dotakniti kralja. Nekoč bi bil Alfonz XIII. jako nesrečno padel, ako bi ga ne bil zadržal plebejski njegov služabnik. Zato je bil sluga takoj od službe odpuščen, ali kraljica mu je dala vendar dosmrtno plačo. — Kadar je car na potovanju, ima vselej s seboj svoje lastno perilo za umivanje in postelje. V Campigni so njegove sluge slekli drage preobleke ter preoblekli blazine v rusko carjevo blago. V Petrogradu sme edini car voziti po ulici »galope«!

Društva.

— **Ljubljanskega »Sokola«** nameravani poizlet je moral pretečeno nedeljo vsled neugodnega vremena izostati in ga je društveni odbor z ozirom na prireditve trgovskega društva »Merkur« in »Ljubljane«, ki se imajo vršiti prihodnjo nedeljo, preložil na nedeljo, 22. t. m. — Opozarjamo one Sokole, ki še nimajo društvene obleke, da si jo kakor hitro mogoče omislijo, posebno še, ker priredi »Sokola« dve nedelji po pešizletu popoidanski izlet v Kamnik.

— **Kolesarski klub »Slavec«** ima svoj redni občni zbor v soboto, 14. junija t. l., ob 8. uri zvečer v gostilni »Pri zlati ribici«. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

— **Okrajno učiteljsko društvo v Litiji** je na svojem občnem zboru dne 15. maja sklenilo soglasno, da je potom »Zveze« poslala na ministrstvo petico za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Ta prošnja se je danes odposlala na kompetentno mesto.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 11. junija. V državnem zboru obstruirajo češki radikalci in Vsenemci. V začetku se je izrekel predsednik grajo posl. Klofáč zaradi njegove včerajšnje kritike o nemškem cesarju. Tudi Körber mu je izrekel grajo. Češki radikalci so strastno klicali vsakojake psovke na nemškega cesarja. Proti Poljakom so upili: »Vi ste strahopetneži! Ker se ne upate sami braniti svojih bratov v Prusiji, storiti moramo to mi!« Potem je utemeljeval Klofáč svoj nujni predlog o znani aferi nadvojvode Ferdinanda in beneševskega sodišča. Prijemal je brezobzirno nadvojvodo. Nujnost predloga se je odklonila. Potem je začel utemeljevati Malik svoj nujni predlog o reformi lovskega zakona. Govori že tri ure, a je sklenil stavbo za šest steklenic šampanjca, da bo govoril do 7. ure zvečer.

Dunaj 11. junija. Pogajanja v češkem klubu zaradi zakona o obdajanju voznih kart so se vršila od 1/2 9. do 1/2 12. ure. Načelnik Pacak je ponovil vse pogoje in zahteve. Predlog, da bi klub odnehal, je bil zavrnjen z 22 glasovi. Minister Rezek je demisioniral ter zapustil Dunaj. Po seji se je podal Pacak še enkrat h Körberju ter konferiral z njim glede zahtev mladočeškega kluba. Glavna zahteva je, da se novi davek porabi pred vsem za odpis zemljiščnih davkov v slučaju toče, mraza, suše in moče. Državi bi odpadlo na ta način na leto kakih 5 milijonov kron. V dveh točkah je vlada pripravljena ugoditi. Petkova vojska zbornice je vsled nastale krize predložena, ravnotake tudi rok za sklicanje deželnih zborov. Ob 1/3 3. uri popoldne so se sešli načelniki parlamentarnih klubov k skupni seji.

Budimpešta 11. junija. Minister Szell je odgovarjal v zbornici v zadevi vinske klavzule z Italijo. Povedal je, da je v zadnjem letu padel uvoz italijanskih vin za polovico. Tozadevne obravnave so v teku.

Korneuburg 11. junija. Tukaj je nastal strašen požar, ki je uničil v kratkem času 15 hiš.

Sofija 11. junija. Turške oblasti so dale v Sereu strgati zastavo in grb z bolgarske trgovske agenture. Bolgarska vlada je energično protestirala ter zahtevala zadoščenje. V vladnih krogih vlada vsled tega velika razburjenost.

Pariz 11. junija. Novo ministrstvo se je predstavilo danes komori. Ministrski predsednik Combes prečita dolgo izjavo, v kateri naglašja, da so zadnje volitve odobrile program prejšnjega ministrstva in v katerem pred vsem obljublja, da bo novo ministrstvo z vso vnemo pazilo na to, da se zakoni o kongregacijah strogo izvedejo. Ministrska izjava bila je sprejeta z velikim pritrdjevanjem.

Halle 11. junija. Vlada je zaplenila celo knjižnico vseučilišnih dijakov in dijakinj, ne da bi povedala vzrok.

Berolin 11. junija. Državni zbor se je odgodil do 14. t. m.

Berolin 11. junija. Minister javnih del, Thielen, hoče takoj po zaključanju deželnozbornskega zasedanja iti v pokoj.

Darila.

Upravištvu našega lista sta poslala: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospica Pepca Kraigher, Hrašče pri Postojni, 3 K, nabrala v družbi treh »krokarjev« iz Potrojne. — Najboljši dvospev v Litiji 9 K 30 vin. — Skupaj 12 K 30 vin. — Živeli!

Slovinci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 11. junija 1902.

Skupni državni dolg v notah	101 65
Skupni državni dolg v srebru	101 55
Avstrijska zlata renta	120 85
Avstrijska krona renta 4%	99 80
Ogrska zlata renta 4%	120 60
Ogrska krona renta 4%	97 95
Avstro-ogrski bančni delnice	1593 —
Kreditne delnice	690 25
London vista	240 35
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 35
20 mark	23 47
20 frankov	19 07
Italijanski bankovci	93 75
C. kr. cekini	11 28

Žitne cene v Budimpešti

dne 11. junija 1902.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg	K	7 90
Rž	oktober	50	6 60
Koruzna	julij	50	5 16
"	avgust	50	5 23
"	maj 1903.	50	5 13
Ores	oktober	50	5 78

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovem francoskem žganju in soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1 90. Po poštenu povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJU, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izredno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 4 (12—8)

50.000 kron znaša glavni dobiček loterije gledaliških igralcev (Schauspieler-Loterie). Opozarjamo svoje cenjene čitatelje, da se srečkanje vrši nepreklicno dne 19. junija 1902 in da se vsi dobitki od zalagateljev izplačajo v gotovini z 10% odbitkom.

Jako praktično na potovanju.

Nepogrešljivo po kratki uporabi.

Preskušeno po zdravstvenih oblastvih.

Spricavalo Dunaj, 3. julija 1907.

Kalodont

neobhodno potrebna

zobna Crème.

Odlični higieniki potrjujejo, da je skrbno gojenje zob in ust za naše zdravje neobhodno potrebno. Zlasti se s tem preprečijo razne žledne bolezni. Kot izpričano sredstvo zato izkazuje se »Kalodont«, ki spojuje antiseptični vpliv s potrebnim mehaničnim čiščenjem zob (2436-4) na izvrsten način. c

Umrli so v Ljubljani:

Dne 7. junija: Alojzija Altenburger, uradni kova vdova, 72 let, Poljanka cesta št. 3, ostarelost.
Dne 8. junija: Alojzij Hirsal, fin. računskega revident, 39 let, Zaloška cesta št. 11, rak v požrešnosti. — Angela Bizjak, pekova hči, 12 dni Dalmatinove ulice št. 9, življenjske slabosti.

V deželni bolnici:

Dne 6. junija: Jožef Novinc, kajžer, 33 let jetika.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 206,2 m. Srednji uradni tlak 780,0 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Pavčina v mm.
10.	9. zvečer	729,2	14,5	sl. jvzhod	pol. oblak.	10,4
11.	7. zjutraj	730,8	13,7	sl. jvzhod	oblačno	10,4
	2. popol.	731,1	15,0	sl. jvzhod	dež	10,4

Srednja včerajšnja temperatura 14,6°, normalna: 17,2°.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočni po dolgi in mučni bolezni poklical dne 4. junija 1902 v boljše življenje draga nam očeta, brata, bratranca in svaka, gospoda

Janeza Kosa

mногоletnega učitelja na narodni šoli Ptujski, mnogoletnega organista pri fari č. oo. minoritov v Ptuj ter posestnika.

Pogreb je bil dne 6. junija ob 3. uri popoldne.

Obenem izražamo tem potom vsem, ki so se ranjega spomnili na kakorkoli način v dolgi in težki bolezni, vsem udeležencem pogreba, pred vsem veleč. gg. oo. minoritom: č. g. guardijanu in župniku o. Alfonsu Svetu za gniljivi nagrobni govor, č. g. o. Leonardu Vavpotiču in č. g. o. Petru A. Žirovniku, za spremstvo, bl. g. nadučitelju Ivanu Kauklerju in celemu zboru učiteljskemu narodne šole za spremstvo in prelepi venec, mil. g. dr. Vidi Horvatu za prekrasni darovani venec, bl. g. dr. Beli Stubec za požrtvovalno in trudojubilno negovanje v teku bolezni najsrčnejšo zahvalo! Bog plati!

Ptuj, dne 7. junija 1902.

(1353) **Žalujoči ostali.**

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane j. k. kol. **Proga** čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Gurib, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). **Proga v Novomestu** in v Kočevju. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prilod v Ljubljano** j. k. kol. **Proga** iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljubljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipske, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejevice, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Cariba, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovo, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnarta-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejevice, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal in Inomosta. **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m jutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 4. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane** dr. kol. v **Kamnik**. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 3. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prilod v Ljubljano** dr. kol. iz **Kamnika**. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je krajevemu času v Ljubljani za 2 minute spredi. (1393)

Jako lep postranski prisluzek

morejo si povsod brez truda pridobiti dame in gospodje, ki imajo po deželi veliko znanecv, po priporočevanju nekoga novega, v vsakem gospodarstvu neizogibno potrebnega senačnega blaga. Dopisi (naj se prida za 10 vin. poštna znamka za porto in troške) pod „Hussenbedarf 1000“ na M. Dukes Nachf., Dunaj I/1. (1355)

Črno brinje kupuje (1349-1) **Edvard Fünck** Eggenberg pri Gradcu.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev **IVAN JAX** v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17. Zastopstvo najbolje (1042-7) renomiranih **Dürkopp - koles** in **Waffenräder.**

Pozor (1190-8) **trgovci in gostilničarji!** **Kranjske salame** zelo okusne kakovosti, 1 kg. 1 gld. 20 kr., razpošilja od 5 kg. naprej po pošti in železnici proti povzetju **Dragotin Novak** v Trebnjem, Dolenjsko.

Notarski uradnik

zmožen obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi, uren in spreten v delu, ki je služboval dalj časa v notarski pisarni in je več več pisarniških del samostojno opravljati ter je vajen tudi zemljiške knjige, zeli vstopiti v kako notarsko ali odvetniško pisarno. Ponudbe sprejema upravništvo „Slov. Nar.“ pod št. 79 K. (1289-3)

Kršćanska tvrdka. Ustanovljena 1. 1860.

Nedosežno po svoji lepoti in natančnosti so moje pristne švicarske **briljantne črne jeklene**

Savonnet - remontoir - ure, dvojnat krite s trojnimi briljant-črnoklenimi pokrovi, z jako finimi, točnimi kolesi (triletno rečno jamstvo), s patent no-tranjo uravnava kazalnikov, s kakor opal se bliščečo fondat-cifrnico, okraj, kazalniki, obod in kronica so iz **pristnega double-zlata**. Te ure so vsled sveje elegantne opreme jako priljubljene in vsakdo jih rad nosi.

Cena z zavijem gld. 6.— Briljant-črne-jeklene damske ure, odprte, v jako fini izpeljavi, gld. 7.— **K tem uram primerne gosposke in damske verzičice iz doub-e-zlata z obeskom gld. 1-50.** Pristna niklasta remontoir-ura gld. 3.— Pristna silberin-remontoir-ura z dvojnimi pokrovom gl. 5.— Razpošilja se po poštnem povzetju. Neugajajoče se zamenja ali se denar vrne, zatorej ni rizike.

Jožef Spiering na Dunaju, I., Postgasse št. 2 c. Velik ilustriran cenik ur, verzič, prstanov itd. gratis in franko. (1283-2)

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem **Varaždinske toplice** ob zagorski železnici (Zagreb-Čakovec). Železniška postaja — pošta in brzojav.

Analiza po dvornem svetniku profesorju dr. Ludwigu I. 1894. 58° C vroč vrelce, žvepleno mahovje, nedosegljivo v svojem delovanju pri mišični skrnini in kostenini v členkih, boleznih v zgibih in otrpnenju po vnetici in zlomljenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih v kolki itd., ženskih boleznih, poltnih in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem kataru, škrofeljnih, angleški bolezni, kovnih diskrazijah, n. pr. zastrupljenju po živem srebru ali svincu itd.

Pitno zdravljenje pri boleznih v žrelu, na jabolku, prsih, jetrih, v želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža. Zdravilišča z vsem komfortom, vodovod iz gorskih vrelcev, zdravljenje z mrzlo vodo z douche — in po Kneippu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti. Stalna zdravniška godba, katero oskrbujejo člani orkestra zagrebske kr. opere. Plesne zabave, koncerti itd. Na postaji Varaždinske toplice pričakuje sleherni dan omnibus goste. Tudi so na razpolago posebni vozovi in se je zaradi istih prej obrniti na oskrbnitvo kopališča. Zdravniška pojasnila daje kopališki zdravnik doktor A. Longhino. — Prospekte in brošure razpošilja zastoj in poštne prosto (797-8) oskrbnitvo kopališča.

V „Narodni tiskarni“ je izšel **Fr. Prešernov stoletnice** **Prešernov album.** Cena izvodu K 2-40, po pošti 12 vin. več. Naročila sprejema **L. Schwentner** knjigotržec v Ljubljani

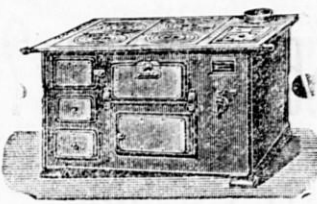
LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO. LETNIK XXII. (1902). Izhaja po 4 1/2 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h. Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h. „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Novosti

konfekciji za dame priporočata 5 (1054-6) **Gričar & Mejač** Ljubljana, Prešernove ulice št. 9. Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

„Triumph“ štedilna ognjišča

za domačije, ekonomije, restavracije, zavode itd. Priznana izboren fabrikat. Jako veliko se prištedi na kurjavi. (780-21) Dobiva se v vsaki večji železniški trgovini. **Tovarna štedilnih ognjišč „Triumph“** **S. Goldschmidt & sin** Wels na Gorenje Avstrijskem.

Rokavice

iz tkanine, glacé in pralnega usnja **dobre vrste** kakor tudi (2626-55) **kožice za snažiti** v različni velikosti po nizki ceni pri **Alojziju Persché** Pred škofijo 22.

Dve meblovani sobi se takoj oddasta.

Ako se želi, se dobi tudi dobra hrana. Več se izve pri **Leopoldu Tratniku** na Sv. Petra cesti št. 27. (1351-1)

Trgovski pomočnik

izurjen v trgovini mešanega blaga, izvršten prodajalec, zmožen slovenskega in nemškega jezika, želi službo premeniti v obližje Ljubljane. (1352-1) Kdo? pove upravništvo „Slov. Nar.“

Proda se ali v najem dá hiša z vrtom

na Karlovski cesti št. 12 z 2 kletmi in hlevom ter s šupo za seno in 2 travnikoma. Proda se tudi brez travnikov. Več se izve Privoz št. 9. (1319-2)

Išče se za špecerijško trgovino v Ljubljani

trgovski pomočnik

zmožen slovenskega in nemškega jezika, z lepo pisavo in primerno naobrazbo za uporabo pisarniških del. — Ponudbe pod „Ljubljana 1902“ poste restante. (1330-2)

Mašinist

se išče za večjo parno žago. Zmožen mora biti slovenskega jezika. Prednost imajo oni, ki se razumejo tudi na električno razsvetljavo. (1213-8) Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“

Govori, poje in se smeje v vseh jezikih.

Grammophon je najboljši svetovni govorilni aparat. Sliši se na 300 m daleč. Cena 25, 40, 60, 125 gld. (1329-1) **Tudi na obroke.**

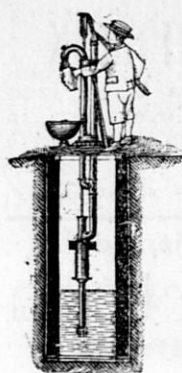
Grammophon - Automat v katerega se vrže 10 vin., je najboljši vir dohodkov za gostilne. Cena 120 in 130 gld. Jako lepo se čuje v daljavo, zlasti na prostem. **Plošče iz trdega gumijsa** v veliki izbiri, tudi slovenske, ki jih je pel c. kr. dvorni operni pevec **Fran Naval-Pogačnik**, ima zmirom v zalogi **Rudolf Weber, urar** Ljubljana, Stari trg 16.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ v Celju, Graška cesta št. 12 priporoča svojo veliko zalogo najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd. Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete. **Tomaževa žlindra**, najboljše umetno gnojilo. **Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.** Postrežba točna. Gene nizke.

Lepo stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritliklin, na „Zelenem hribu“ se takoj odda. Vpraša se v **kontoar pivoarne Auer**, Wolfve ulice št. 12. (1335-3)

Najboljša studenčna sesalka na svetu!

Genial-sesalka

crpa vodo iz globokih studen-
cev skozi pod zemljo napeljavane
cevi v visoko položeni nabi-
ralnik. a (1088-6)

Prvi moravski zavod za vodo-
vode in izdelovanje sesalk

Ant. Kunz

c. kr. dvorni zalagatelj
Moravske Granice
(Mährisch-Weiskirchen).

Enonadstropna hiša

skoraj nova, obstoječa v pritličju iz dveh sob, zelo prostorne kuhinje, jedilne shrambe in kleti; v prvem nadstropju pa iz 4 lepih sob in hodnika. Poleg je drvarnica, svinjak in tudi 1500 m² vrta. V hiši, ki je sredi Begunj je gostilna ter je pripravna tudi za trgovino. Prodala se bo dne 24. junija 1902 iz proste roke. (1304-2)
Več se izve pri **Heleni Meden** v Begunjah nad Cirknico št. 6.

Vničujte muhe

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in kužnih tvarin. (415-94)

Najboljše sredstvo je ameriški

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Komptoarist

slovenščine in nemščine zmožen, se sprejme za **Ljubljano**.

Ponudbe pod „Komptoarist“ na upravnistvo „Slov. Naroda“. (1354-1)

Naznanilo.

Na prodaj so lepa suha bukova

drva

po 24 col dolga, po ugodnih cenah.

Istotam je na prodaj lep nov

landaver

po izredno ugodni ceni.

Josip Turk (1308-3)

Radeckega cesta št. 3.

V najem se dá

skupno ali posamezno: **gostilna, peka-
rija, ledenica za zalogo piva, lep
in primeren prostor za sode,
hlev, njiva in lep vrt. Prostor
za zidanje.**

Kraj: tovarne z velikim premogo-
kopom, čez 12.000 prebivalcev, blizu že-
lezniškega kolodvora. (1273-5)

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“

Tovarniški poslovodja

išče se

za tovarno na Kranjskem. Zahteva se znanje
slovenščine in pisavi, izurjenost v na-
vadnem računstvu, zanesljivost in treznost. Pred-
nost imajo oni, ki so že služili v kaki tovarni
kot poslovodje, delavski nadzorniki ali pazniki,
posebno oženjeni. Lastnoročno pisane ponudbe
s popisom dosednjega službovanja naj se poš-
ljejo pod naslovom „Poslovodja A 92“ na uprav-
nistvo tega lista. (1325-2)

Razglas.

Podpisani krajni šolski svet naznanja, da se bo dne **19. junija t. l.**

prodala na dražbi stara šola v Košani.

Prodaja se vrši na lici mesta ob 9. uri dopoldne. Poslopje je pripravno za pro-
dajalno ali gostilno in stoji na najlepšem prostoru v vasi. Plača se lahko takoj ali
pa v treh letih. V zadnjem slučaju se bodo zaračunile 5 1/2% obresti. K posloplju
spada tudi majhen prostor za vrt. (1214-3)

Krajni šolski svet v Košani,

dne 23. maja 1902.

Kje se dobivajo najboljše klobasice?

(1356)

Povem Ti v soboto!

Zavezanec: Gosp. **Karol Wagenführer**, inženir
na Dunaju, Dampfschiffstrasse št. 9.

E. 210/2/2.

Razglas dražbe.

Vsled sklepa z dné 17. maja 1902, opr. št. E. 210/2/2, pride dné **16. junija
1902 dopoldne ob 10. uri v Postojini na javno dražbo**

lokomobila.

Lokomobil si bo možno ogledati dné 16. junija 1902 mej 9. in in 10, uro do-
poldne v Postojini.

C. kr. okrajno sodišče v Postojini

odd. III., dné 17. maja 1902.

(1345)

Št. 18423.

Razglas.

(1316-2)

Glede na to, da velik del mlekaric in kupujočega
občinstva še vedno prodaja in kupuje mleko in mlekarke
izdelke na samovoljne, deloma še tudi stare mere, opozarja
mestni magistrat, da je, kakor pri vseh tržnih predmetih,
tudi pri mleku in mlekarških izdelkih, dopustna edino le
metrična mera ter da se bode pri prestopkih tako proti
prodajalcu, kakor proti kupcu kazenski postopalo.

Mlekarice, ki prinašajo mleko v steklenicah ali
kovinastih posodah pod 5 litrov vsebine na trg, posluževati
se imajo za odmerjanje mleka postavnih cimentov.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 30. maja 1902.

Velika zaloga (114-44)

**Styria, franco-
skih Peugeot-
Stefanie-koles**

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure,
veržice, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck).

Pneumatik

katero nudim po isti
ceni, kakor tovarna.

Najboljši šivalni stroji.
Najnižje cene in jamstvo!
Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec, na Mestnem
trgu št. 25, nasproti rotovža.

Hudo se maščuje, ako dame zanemarjajo negovanje polti

ako se malo brigajo za to, kadar si izbirajo sredstva za umivanje ter uporabljajo za svojo toaleto
najeonejša in najslabejša mila. Svarimo Vas, krasne dame! S slabimi, od sode ostrimi mili se uniči
lepota obraza, nežnost polti. Uporabljajte za svojo toaleto **Doering-ovo milo s sovo**. To milo,
ki je popolnoma brez ostroti, za to pa jako masno, je, kakor se je izpričalo, najboljšo sredstvo za
negovanje polti. Ono ne da samo povspešuje lepoto polti, ono jo tudi ohranjuje. Za **60 vin.** se
dobiva povsod to izvrstno damsko milo. b (706-2)

Opr. št. 7/2/1.

Konkurzni edikt.

(1350-1)

Črez premoženje g. **Konrada Schumija**, protokoliranega trgovca v Ljubljani,
je bil dné 8. junija 1902 (trgovski) konkurz razglašen.

Konkurzni komisar: c. kr. svetnik dež. sodnije g. **Franc Vedernjak** v Ljubljani.

Začasni upravitelj mase: g. **dr. Franc Munda**, odvetnik v Ljubljani.

Rok: **20. junija 1902 ob 9. uri predpoldnem** pri podpisnem sodišču na
Bregu, sobna št. 22, (pred konkurznim komisarjem).

Rok za zglastev: **do 30. julija 1902.**

Likvidaci in poravnalni dan: **11. avgusta 1902 ob 9. uri predpoldnem**
pri tem sodišču, novo sodno poslopje, Cigaletova ulica, II. nadstropje, št. 112 pred
konkurznim komisarjem.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani,

oddelek III., dne 8. junija 1902.

Pristni kranjski

laneno oljnati firnež

prodaja (1140-9)

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Št. 7008.

Razpis.

1318-2

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnega zdravnika v Žužemberku

z letno plačo 1400 K in aktivitetno doklado 200 K.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisnemu dež. odboru

do 1. julija t. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse,
avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje služ-
bovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali
v kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 4. junija 1902.

Na Najvišje povelje Njega c. in kr. apost. Veličanstva.

XXII. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija,

edina, ki je na Avstrijskem dovoljena po postavi,
obsega **17.822** dobitkov v gotovini, v skupnem znesku **442.850 K.**

Glavni dobitek:

200.000 kron v gotovini.

Srečkanje se vrši nepreklicno 12. junija 1902.

Srečka stane 4 krons.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju III., sprednja Zollamts-
strasse 7, v loterijah, tabačnih trafikah, davkarijah, poštah, brzojavnih in železniških uradih,
menjalnicah i. t. d. Načrti srečkanja za kupovalce brezplačno. (1029-10)

Srečke se pošiljajo poštne proste.

C. kr. dohodna loterijska direkcija.

Oddelek za državne loterije.